

Analysera Lupp

– en handledning

Innehåll

3 Förord

4 Bakgrund

- 4 Varför behövs en handledning?
- 5 Hur kan ni använda handledningen?

6 Del 1. Hur skapar ni den huvudsakliga resultatredovisningen?

- 8 Steg 1: Beskriv bakgrunden
- 10 Steg 2: Bearbeta resultaten
- 15 Steg 3: Analysera resultaten
- 18 Steg 4: Slutsatser och rekommendationer

20 Del 2. Vad bör en rapport innehålla?

- 21 Titelsida
- 21 Förord och slutord
- 21 Sammanfattning
- 22 Innehållsförteckning
- 23 Figur- och tabellförteckning
- 24 Kodnyckel
- 25 Tabeller och figurer
- 26 Referenslista
- 26 Bilagor

28 Del 3. Hur arbetar ni kunskapsbaserat med ett ungdomsperspektiv?

- 28 Kompletterande rapporter och underlag
- 29 Dialog med unga
- 29 Unga direkt

30 Nationell kunskap om unga

32 Referenser

Förord

Det finns drygt 1,6 miljoner ungdomar i åldern 13 till 25 år i Sverige. De får allt för sällan vara med och påverka beslut i samhället som är viktiga för dem. Beslut som rör unga ska bygga på kunskap om unga. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), har i 15 år erbjudit alla Sveriges kommuner att genomföra Lupp – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken. Lupp är ett verktyg som skapar förutsättningar för beslutsfattare att ta fram kunskap om ungas villkor, erfarenheter och synpunkter samt att använda den kunskapen för att göra skillnad för unga lokalt. Det är viktigt att det finns ett politiskt beslut att genomföra Lupp och en bred förankring i organisationen för att skapa så bra förutsättningar som möjligt. Genom att medverka i Lupp kan kommuner och regioner ta ett ordentligt kliv framåt i det egna ungdomspolitiska arbetet.

Lupp är mer än en enkät. Tanken är att resultaten ska komma till användning i den löpande verksamheten och stärka ungas levnadsvillkor och möjligheter att påverka det lokala samhället. Med *Analysera Lupp – en handledning* vill vi med utgångspunkt i Luppresultaten bidra till att stötta kommunerna i processen att ta fram underlag som baseras på ungas röster. En väl utformad och genomförd Lupp rapport har goda möjligheter att erbjuda kommuner och regioner större användning av resultaten. Lupp är och ska vara en möjlighet att få bra kvalitet i beslut som rör unga.

Analysera Lupp – en handledning har tagits fram i samarbete med Linnéuniversitetet.

Lena Nyberg, generaldirektör,
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Bakgrund

Ungdomsenkäten Lupp (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) skapades för att kommuner och regioner ska kunna få lokal och regional kunskap om ungas villkor. Den kunskapen kan vara underlag för ytterligare dialog med unga eller vara underlag för beslut i frågor som på olika sätt berör unga. Används Lupp på rätt sätt kan resultaten ge ett värdefullt stöd och viktig information i att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik som tillgodoser ungas behov och stödjer dem till självständighet.

Sedan införandet har MUCF följt upp Lupp i de kommuner som använt verktyget för att få ta del av deras erfarenheter. I den senaste uppföljningen, *Lupp på allas läpp* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2015a), tittade vi närmare på vad Lupp har bidragit med i kommunernas ungdomspolitiska arbete samt på vilka behov som fanns i samband med förberedelser, genomförande och analyser av enkäten.

Uppföljningen visar att kommuner som genomför Lupp är i behov av ett tydligare och bättre stöd kring hur de kan ta hand om resultaten efter att undersökningen är klar och rapporten ska skrivas. Det är inte ovanligt att de kommuner som genomför Lupp saknar möjlighet att

göra analysarbetet med interna resurser och för mindre kommuner kan det vara för kostsamt att anlita externa utredare. För att kunna svara på frågeställningar med hjälp av de insamlade uppgifterna behöver de bearbetas och analyseras. För att analysera ett statistiskt underlag krävs grundläggande statistisk kompetens och förmåga att sortera och bearbeta resultaten.

Den här handledningen har tagits fram för att stötta kommunerna i processen att ta fram underlag som baseras på Luppundersökningen. Oavsett om en kommun väljer att själva sammanställa en rapport eller att anlita en extern utredare. En väl utformad Lupp rapport har goda möjligheter att bidra till att kommuner och regioner i större utsträckning använder sig av resultatet.

Handledningen riktar sig i första hand till de som är ansvariga för eller samordnar en Luppundersökning lokalt. Den kan också användas som ett stöd i dialogen med externa utredare som anlitas för att ta fram en sammanställning eller rapport. Med hjälp av handledningen hoppas vi att ni får en bra förståelse för processen och de vägval som behöver göras.

Varför behövs en handledning?

Syftet med handledningen är att den ska fungera som ett stöd i processen med att sammanställa det statistiska

underlag som är resultatet av varje Luppundersökning. Den ger även konkreta förslag på vad en Lupp rapport kan innehålla, hur den

kan vara disponerad samt tips och idéer på hur resultatet kan presenteras med hjälp av figurer och tabeller.

Hur kan ni använda handledningen?

Handledningen fokuserar i huvudsak på det som sker *efter* att enkäten har genomförts och när svaren från de som fyllt i enkäten kommit in. Men det är viktigt att redan innan, i de förberedande faserna, tänka på hur en rapport ska sammanställas och hur den kan komma att användas av de som berörs av den.

När ni genomför Lupp är det viktigt att göra undersökningen, bestående av insamling, analys och sammanställning, till er egen och att ni arbetar utifrån era förutsättningar och behov.

En rapport innehåller vanligtvis en inledning, en huvudsaklig resultatredovisning och en avslutande del. Tillsammans ska de olika delarna bilda en helhet som gör det möjligt för läsaren

att förstå hur arbetet gått tillväga, ta till sig de resultat ni presenterar och förstå vad era slutsatser är.

En genomtänkt *disposition* (hur rapporten är uppdelad i olika avsnitt som tillsammans bildar en tydlig helhet) är en bra förutsättning för en rapport som ska hålla god kvalitet. Det underlättar för läsaren att ta till sig rapportens innehåll. En rapport är inte ett mål i sig, utan den ska i första hand vara ett underlag som kan användas för diskussioner och för beslut till åtgärder eller aktiviteter. En rapport som är genomarbetad och tydligt synliggör de behov som unga har och vilka förbättringsområden som finns.

Handledningen är indelad i tre avsnitt:

Del 1

Hur skapar ni den huvudsakliga resultatredovisningen?

Det huvudsakliga arbetet med att skapa en rapport handlar om att sammanställa resultaten och att analysera dessa. I det här avsnittet går vi igenom processen kring att hantera det statistiska underlaget som ni får från Luppundersökningen.

Del 2

Vad bör en rapport innehålla?

I det här avsnittet konkretiserar vi vad en rapport bör innehålla utöver den huvudsakliga resultatredovisningen. Det är grundläggande men viktiga delar som på olika sätt gör rapporten tillgänglig och hjälper till att skapa en röd tråd genom hela rapporten för den som vill läsa och ta till sig innehållet.

Del 3

Hur arbetar ni kunskapsbaserat med ett ungdomsperspektiv?

Lupp är ett sätt att arbeta med kunskap om unga. Utöver att använda enkäten finns det flera andra arbetssätt och kunskapskällor som kan användas i det lokala arbetet och som ett komplement till Lupp. I det här avsnittet beskriver vi några av dessa.

Del 1: Hur skapar ni den huvudsakliga resultatredovisningen?

I det här avsnittet går vi igenom processen för hur en Lupp-rapport kan utformas. De fyra stegen i processen kommer att beskrivas med utgångspunkt i konkreta exempel på innehåll som kan placeras i inledningen eller i bakgrunden, i den huvudsakliga resultatredovisningen eller i den avslutande delen

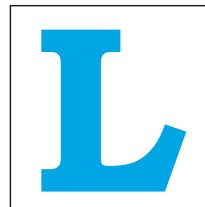
Processen handlar om att utforma det som kan beskrivas som rapportens stomme, *resultatredovisningen*. Det är resultatredovisningen som ska presentera det innehåll som ni vill förmedla. Här ska rapporten redogöra för det tillvägagångssätt som använts för att bearbeta resultaten, hur ni valt att avgränsa er, hur ni motiverat de antaganden som gjorts och hur ni valt att hantera den osäkerhet som framkommit vid bearbetning av underlaget. Detta görs för att minska risken för otydligheter gentemot läsaren.

Rapportens viktigaste funktion är dock att redovisa resultaten och den analytiska bearbetningen samt att presentera slutsatser. Det är i den här redovisningen som till exempel skillnader mellan olika grupper av unga identifieras och värderas. De resultat som ofta används är de skillnader som är mest uppseendeväckande eller intressanta. Det går även att identifiera hur vanliga vissa aktiviteter är och hur många unga som ägnar sig åt dem.

Värderingen av resultaten kan ske med utgångspunkt i kommunens eller regionens uppsatta mål och visioner. Med andra ord utifrån vilka områden som är särskilt prioriterade. Det kan även vara att de underlag ni fått från Luppundersökningen tydliggör andra frågor eller områden som kan vara nödvändiga att titta närmare på än de som pekats ut i förväg.

Processens 4 steg

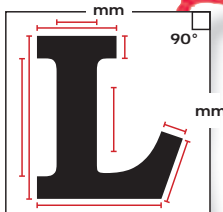
Steg 4

Slutsatser och rekommendationer

- beskriv era slutsatser utifrån de skillnader som identifierats och era analyser
- formulera förslag på åtgärder och vad som kan undersökas vidare.

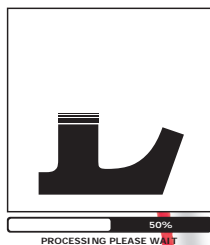
Steg 3

Analysera resultaten

- beskriv eventuella skillnader
- bedöm eventuella skillnader
- hitta eventuella samband mellan olika resultat.

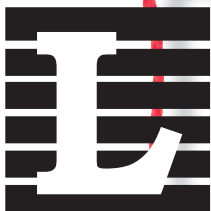
Steg 2

Bearbeta resultatet

- bearbeta underlaget
- presentera urval, målgrupp och jämförelsegrunder
- redovisa resultaten
- identifiera skillnader som är intressanta att analysera vidare.

Steg 1

Beskriv bakgrunden

- beskriv vad Lupp är och varför undersökningen genomförts
- presentera syftet med undersökningen
- presentera rapportens avgränsningar
- redogör för rapportens disposition.

Steg 1. Beskriv bakgrunden

Ett första steg i arbetet är att formulera den information som behövs för att förstå rapportens bakgrund och syfte. Det är ett sätt att rama in de resultat som presenteras och det sätter rapporten i ett sammanhang som gör det möjligt att förstå vad mottagaren kan använda den till. Denna inramning blir framför allt något att förhålla sig till när resultaten bearbetas och analyseras

Inledning och bakgrund

Inledningen av en rapport bör innehålla en kortfattad *bakgrund* som ger läsaren exempel på det ungdomspolitiska arbetet och dess mål på nationell, regional och lokal nivå. Presentera till exempel att det finns ett beslut om att genomföra Lupp i kommunen eller regionen. Det visar att undersökningen är förankrad hos kommunens eller regionens beslutsfattare. Bakgrunden kan

även lyfta vilka lokala eller regionala prioriteringar som ligger till grund för beslutet att genomföra Lupp. Det ger läsaren en orientering i varför undersökningen görs och sätter rapporten i ett sammanhang.

Syfte

Syftet är det första steget i att avgränsa rapporten. Det ger både er som ansvarar för undersökningen och mottagaren en nödvändig inramning. Syftet är själva kärnan till *varför* undersökningen utförs och rapporten skrivs.

Vanligtvis har syftet en egen rubrik, men det är även möjligt att skriva det direkt i anslutning till bakgrunden. Väljer du att lägga det i slutet av bakgrunden är det viktigt att du synliggör syftet tydligt.

Avgränsning

I syftesformuleringen har ni talat om vad rapporten ska handla om, medan *avgränsningar* talar om vad rapporten *inte* ska handla om. Luppenkäten är omfattande och täcker många olika områden i ungas liv.

Att skriva en rapport där alla temaområden i enkäten ingår ger en omfattande sammanställning. En allt för omfattande rapport uppfattas som svårtolkad samtidigt som den levererar en helhetsbild av Luppenkäten.

Ibland kan rapporten avgränsas till ett eller ett par teman. Behovet av att avgränsa en Lupp rapport beror vanligen på att underlaget är omfattande och att tiden för sammanställningen ofta är begränsad.

Tips!

Avgränsningen är lämplig att skriva efter att du genomfört Steg 2.

Disposition

En kortfattad *disposition* kan presenteras för att ge läsaren en överblick över vad rapporten kommer att innehålla och hur den är strukturerad. Dispositionen är lämplig att skriva när sammanställningen av rapporten i sin helhet är klar. En översiktlig disposition och informativa underrubriker är användbara för att hjälpa läsaren att orientera sig.

Tänk på!

Innan Lupp genomförs är det viktigt att diskutera med beslutsfattare vad syftet med undersökningen är, varför den genomförs och vad den avser bidra till.

Det är ett sätt att säkerställa att undersökningen är förankrad på alla berörda nivåer i kommunen eller regionen.

Steg 2. Bearbeta resultatet

Det andra steget i processen handlar om att bearbeta de underlag som ni har och att redovisa resultatet. Det kan göras genom att antingen sammanställa:

- allt underlag
- ett eller några temaområden från enkäten.

I den här delen av processen handlar det om att bearbeta underlaget och redovisa resultatet för att kunna identifiera skillnader och mönster som är intressanta att analysera vidare. Det är även viktigt att beskriva hur ni gått tillväga genom att presentera de urval ni gjort och vilka olika jämförelser som ni utgår från. Det är genom jämförelserna som skillnaderna kan identifieras. I det här steget beskrivs dessa moment i processen närmare.

Beskriv tillvägagångssätt

Beskriv hur ni gått tillväga och varför ni valt att analysera uppgifterna som ni gjort. Beskriv alltså noggrant och tydligt hur det statistiska underlaget har hanterats och bearbetats. På så sätt kan läsaren lätt följa arbetsgången i rapporten. För att kunna dra säkra slutsatser i bearbetningen av underlaget bör ni även redogöra för kända brister och uppgifter som saknas. Det kan underlätta vid sammanställningar av framtida Luppundersökningar.

PROCESSING PLEASE WAIT

Tänk på!

Svarsfrekvensen är intressant för att säga något om huruvida ett resultat är generaliserbart, det vill säga rättvisande för hela urvalet eller hela populationen.

Helst ska minst 50 procent av målgruppen svara på enkäten för att resultaten ska vara representativa för de ni uttalar er om.

Urval och målgrupp

I rapporten ska undersökningens *urval* och *målgrupp* framgå tydligt. Urvalet utgår från en population, det vill säga den totala summan av de personer som ni vill att undersökningen ska uttala sig om och den målgrupp enkäten ska uttala sig om. Det antal som väljer att fylla i enkäten utgör underlaget för det som kallas *svarsfrekvens* (andelen svarande i urvalet i förhållande till alla i urvalet). Svarsfrekvensen skiljer sig ofta mellan de olika aktörerna som genomför Lupp. Det är viktigt att beskriva hur insamlingen av resultaten har gått till då valet av metod påverkar svarsfrekvensen.

Ni bör även beskriva hur insamlingen har gått till i rapporten. Lupp är en ungdomsenkät, men den genomförs ofta i skolor under lärarledda lektioner eller aktiviteter. Det underlättar insamlingen men också inramningen av vilken målgrupp som den uttalar sig om.

Enkäten finns i tre åldersanpassade versioner: 13–16 år, 16–19 år och 19–25 år. Det är upp till varje aktör som genomför enkäten att avgöra vilken målgrupp de ska rikta sig till. De som väljer att göra enkäten anpassad för 13–16-åringar kan även välja att endast vända sig till årskurs 8 i högstadiet. På liknande sätt kan de som gör enkäten som riktar sig till unga i åldern 16–19 år välja att endast rikta den till år 2 i gymnasiet. Om ni gör undersökningen även utanför gymnasiet ska ni beskriva detta.

Grunder för jämförelser

Utöver att beskriva urvalet och målgruppen ska ni även beskriva vilka *grunder för jämförelser* ni använder i sammanställningen av rapporten. Det är genom jämförelser som det är möjligt att identifiera skillnader mellan olika grupper och tolka resultaten. Jämförelser kan göras på flera olika sätt:

- utifrån ålder, till exempel olika årskurser eller åldersgrupper (målgrupper)
- utifrån könstillhörighet, kille, tjej och annan könstillhörighet (kön)
- utifrån geografiska områden, stadsdelar eller bostadsområden inom kommunen
- utifrån genomsnitt på regional nivå
- utifrån genomsnitt på nationell nivå (riket)
- över tid (minst två tillfällen)
- över tid för att se trender (minst fem tillfällen).

I många fall används flera jämförelser i samma beskrivning eller visualisering av ett resultat. Till exempel används ofta könstillhörighet tillsammans med någon eller några av de andra jämförelserna.

Tänk på!

Utöver jämförelser går det även att titta på hur vanligt något är generellt, hur olika centralmått (till exempel medelvärde eller medianvärde) eller fördelningar ser ut.

Tänk på!

Det brukar vara små grupper som anger **annan könstillhörighet** som alternativ. Var noga med att dessa grupper inte är för små när resultat redovisas. Det kan finnas en risk att identifiera dessa individer och därmed kränka deras anonymitet och integritet.

Uppdelningar i tjejer och killar är ofta meningsfulla och tillräckliga för resultatredovisningen och i analyserna.

Könstillhörighet

Att identifiera skillnader i underlaget med utgångspunkt i könstillhörighet innebär att en Lupp rapport belyser ungas livssituation utifrån de temaområden och frågor som finns i enkäten. En könsuppdelad jämförelse innebär att likheter och skillnader mellan killar, tjejer och personer som upplever sig ha en annan könstillhörighet klarläggs. Det ger beslutsfattare i kommunen eller regionen grundläggande information och kunskap om hur unga med olika könstillhörighet upplever *sin* verklighet. Så långt det är möjligt ska resultaten i Lupp rapporten beskrivas eller visualiseras utifrån *könstillhörighet*. Det är viktigt att både likheter och skillnader synliggörs vid en könsuppdelad jämförelse (SCB 2004).

Geografiska områden

De som genomför enkäten kan välja att lägga till en fråga om i vilket område eller i vilken kommun som de unga bor. Detta gör det möjligt att sortera och jämföra resultaten utifrån dessa områden eller kommuner.

Genomsnitt på regional nivå eller på nationell nivå

Om det finns ett samarbete mellan kommunerna i en region är det möjligt att göra jämförelser utifrån ett *genomsnitt på regional nivå*. Detta brukar sammanställas genom olika typer av samarbeten med regionala aktörer. En annan jämförelse som kan göras är utifrån ett *genomsnitt på nationell nivå*. Detta är ett genomsnitt av resultat från de som genomför Lupp under respektive år. Det beskrivs ibland som ett *sammansällt resultat av ett Luppår* eller som ett *riksgenomsnitt*.

Genomför ni Lupp för första gången kan det vara lämpligt att jämföra era resultat med dem från andra kommuner med liknande förutsättningar eller med genomsnittet, av alla kommuner i er region som valt att genomföra Lupp. Detta för att ha någon referens att värdera resultatet mot.

Om ni gör jämförelser på regional eller nationell nivå är det viktigt att komma ihåg att varje kommun har genomfört undersökningen efter sina egna förutsättningar, villkor och utmaning-

Tänk på!

Vid jämförelse med sig själv jämförs exempelvis årskurs 8 i grundskolan 2015 med 2018. Det innebär att det *inte* är samma årskull som jämförs över tid, utan att det är två helt skilda årskullar med olika förutsättningar och upplevelser. Urvalet behöver också vara jämförbart mellan de olika åren.

ar. Detta bör beaktas och jämförelser bör ske med försiktighet då genomsnittet som används endast gäller de kommuner som genomfört Lupp vid de utvalda tillfällena.

Jämförelser över tid

För att göra *jämförelser över tid* i en kommun eller region behövs det minst två olika tillfällen för att skillnader ska kunna identifieras och lyftas fram. Fördelen med att jämföra den egna kommunen eller regionen med sig själv är att det gör det möjligt att identifiera förändringar. Det vill säga om till exempel livsvillkoren har förbättrats, försämrats eller är likvärdiga. Att jämföra med samma kommuns resultat över tid kan betraktas som ett säkrare val än att jämföra med regioner eller med genomsnittet från ett Luppår.

Tänk på!

För att identifiera skillnader krävs att det finns något att jämföra med.

Har Lupp genomförts vid endast ett tillfälle är det lättast att jämföra med genomsnittet för regionen eller med genomsnittet från respektive års aktörer.

Har Lupp genomförts vid minst två olika tillfällen är det möjligt att göra en jämförelse över tid.

Har Lupp genomförts vid minst fem olika tillfällen är det möjligt att göra en jämförelse över tid för att se trender.

En förutsättning för att göra en *jämförelse över tid med syfte att se trender* i en kommun eller region är att Lupp har genomförts vid *minst fem* olika tillfällen. Anledningen är att ju färre jämförelsepunkter det finns, desto större är risken att tillfälliga svängningar tolkas som faktiska. För att det ska kunna kallas en *trend* ska resultaten från *minst tre olika tillfällen gå i samma riktning*.

Att jämföra över tid för att se trender i ungas livssituation och levnadsvanor ger kommunen eller regionen bättre förutsättningar att utveckla och eventuellt anpassa det ungdomspolitiska arbetet. Därför är det viktigt att genomföra Lupp med jämna mellanrum. Vanligast är att det sker vart tredje år.

Redovisa resultaten

Undersökningens resultat ska redovisas tydligt och sakligt. Det är viktigt att fundera på vilka sätt som är bäst för läsaren av rapporten, men även hur ni skapar ett bra underlag för de analyser ni ska genomföra. Tre exempel på hur resultaten kan redovisas är genom att använda sig av:

1. enbart text
2. text med tabeller eller figurer
3. enbart tabeller och figurer.

Tips!

Hur resultaten beskrivs och visualiseras är upp till respektive rapportförfattare och aktör som genomför Lupp.

I avsnittet *Vad bör en rapport innehålla?* finns beskrivningar och förslag på hur tabeller och figurer kan konstrueras och presenteras.

Presenteras resultatet med tabeller eller figurer bör dessa beskrivas med hjälp av tydliga tabell- och figurrubriker och i löptexten.

Rapporten kan till exempel delas in i målgrupper och temaområden som utgångspunkter för att göra det lättare att hålla isär respektive enkät. På så sätt blir redovisningen av resultatet enkel för läsaren att följa och ta del av. I slutet av varje del i redovisningen kan ni sammanfatta resultatet, förslagsvis i punktform.

Tips!

Hur resultaten beskrivs och visualiseras är upp till respektive rapportförfattare och aktör som genomför Lupp.

I avsnittet *Vad bör en rapport innehålla?* finns beskrivningar och förslag på hur tabeller och figurer kan konstrueras och presenteras.

Finns det skillnader i resultatet?

För att kunna identifiera skillnader mellan olika grupper eller över tid behövs det något att jämföra med. Genom bearbetningen och redovisningen av resultaten i tabeller och figurer går det att synliggöra om det finns skillnader och vilka jämförelser som gjorts. En visualisering av det statistiska underlaget underlättar arbetet med att identifiera skillnaderna och att se var de är störst.

När skillnaderna har identifierats kan arbetet med att avgränsa rapportens resultatredovisning påbörjas. Motiveringen och argumentationen för avgränsningen ska vara så utförlig och tydlig att läsaren förstår varför de temaområden och resultat ni valt är mer intressanta än andra.

Anledningen till de avgränsningar som görs utifrån de identifierade skillnaderna kan helt enkelt bero på att de är störst, mest uppseendeväckande eller intressanta med hänsyn till lokala eller regionala mål och visioner.

Ställ följande frågor när ni ska identifiera skillnaderna:

- Vad är det statistiken faktiskt berättar?
- Vad är det statistiken inte berättar?
- Finns det skillnader mellan olika grupper?
- Visar skillnaderna något ni inte tänkt på tidigare?

Nästa steg i processen handlar om att analysera de skillnader som ni har identifierat och göra en bedömning av vilka ni ska analysera vidare.

Ställ följande frågor för att sortera och avgränsa de skillnader som ni bedömer är särskilt intressanta, viktiga eller prioriterade att gå vidare med:

- Hur ska skillnaderna tolkas?
- I vilket/vilka sammanhang kan ni använda skillnaderna?

Tips!

Ibland kan identifiering av skillnader underlättas om den görs i en arbetsgrupp eller med unga. Ha också en nära dialog med den som får i uppdrag att sammanställa rapporten.

Hur skillnaderna ska värderas kan på så vis diskuteras i ett tidigt skede av processen, vilket kan underlätta rapportens avgränsningar.

Steg 3. Analysera resultaten

Att analysera resultaten i en Lupp rapport handlar om att titta närmare på och bedöma resultat och skillnader som ni identifierat och valt ut som särskilt intressanta eller prioriterade. Detta görs ofta utifrån de teman som finns i enkäten. Lupp är en bred enkät och enkätens frågor ger svar på hur unga i en kommun, stadsdel eller region ser på inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheten till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid samt hur de ser på sin egen framtid. Ni kan antingen använda alla områden eller välja ut några som ni fokuserar särskilt på.

I det här steget av processen handlar det om att

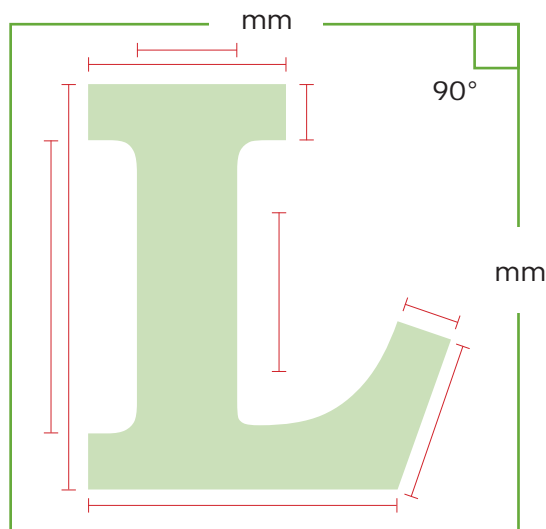
- beskriva och förtydliga var skillnaderna finns
- göra en bedömning av skillnaderna
- hitta sambanden mellan olika variabler.

Beskriv var skillnaderna finns

Det är i den här delen av processen som ni ska besvara syftet med rapporten. Information som inte har med syftet att göra bör inte nämnas. I en Lupp rapport kan det vara lämpligt att slå

Tänk på!

Grundarbetet med att ta fram resultatredovisning och att analysera skillnader tar mycket tid i anspråk. Det är viktigt att låta det få ta tillräckligt med tid, det lönar sig alltid.

ihop resultatredovisningen med analysen för respektive målgrupp och temaområde. Detta underlättar sammanställningen av rapporten och analysen blir lättare att ta del av och förstå om den finns i direkt anslutning till resultatredovisningen.

Sammanställ en analys

I analysen är det viktigt att diskutera hur de skillnader som ni identifierat ska tolkas och jämföras, kan de förklaras eller bara konstateras? Allt ni presenterar i analysen ska ni koppla till rapportens syfte och avgränsningar.

Lämpligast sammanställer och analyserar ni resultatredovisningen med hjälp av de tabeller eller figurer som ni tagit fram. Det är här som det är möjligt att urskilja om det finns skillnader och samband mellan dessa som kan analyseras ytterligare. I den här delen av processen kan ni behöva ta fram fler tabeller eller figurer för att belysa det som ska undersökas.

Tänk på!

Resultat ska alltid beskrivas utifrån grupper. Ta hänsyn till hur stora grupperna är som ni uttalar er om. Ibland kan grupperna vara för små till antalet för att kunna göra analyser. Det är även ett sätt skydda integriteten för de som har valt att delta i undersökningen.

Sätt de identifierade skillnaderna i ett sammanhang för att underlätta analyserna. Ett sätt är att utgå från de jämförelser som ni valt att använda er av:

- Vilka skillnader (och likheter) mellan könen är särskilt intressanta?
- Finns det skillnader (och likheter) jämfört med resultaten i kommunens tidigare Luppundersökningar?
- Skiljer sig resultaten utifrån de boendeyrömden som ni valt att använda?
- Vad behöver undersökas vidare?

Samband mellan variabler

Luppenkäten tillhandahåller ett statistiskt underlag som gör det möjligt att göra en *sambandsanalys*.

En sambandsanalys genomförs för att se samband mellan olika variabler eller frånvaron av samband, det vill säga att vi inte ser någon korrelation, något mönster. Här handlar det om att hitta mönster och ringa in dem.

Det kan till exempel finnas ett samband mellan hälsa och trygghet:

Det är vanligare bland unga som anger att de lider av huvudvärk att inte heller känna sig trygga i det egna hemmet.

Eller omvänt:

Det är vanligare bland unga som känner sig trygga i hemmet att inte lida av huvudvärk än bland unga som inte känner sig trygga i hemmet.

Tänk på!

Testa om sambanden visar ett riktigt samband eller om de beror på tillfälligheter. Ett så kallad *skensamband*, en *falsk korrelation* eller ett *missvisande samband*. Detta kan göras i de statistikprogram som finns tillgängliga. Exempelvis kan sambandet mellan antal storkar och antal födda barn beskrivas som ett skensamband.

Sambandsanalyser kan utöver att titta på samband mellan olika frågor i enkäten även göras genom att utgå från de jämförelser som ni valt att använda er av.

Frågor:

- Inom vilka områden är det relevant att undersöka om det finns samband?
- Finns det samband i de skillnader som identifierats?
- Hur ser sambanden ut?
- Är det ett riktigt samband eller ett så kallad skensamband?

Annan relevant forskning

Analyserna som görs utifrån en Luppundersökning kan också relateras till annan relevant forskning inom det område som analyseras. Det finns flera kunskapskällor, både kvalitativa och kvantitativa, som kan användas i en diskussion kring de resultat ni får fram från Luppundersökningen.

Vi beskriver fler exempel på kunskapskällor i avsnittet *Hur arbetar ni kunskapsbaserat med ett ungdomsperspektiv?*

Vilka begränsningar finns för analysen?

Det är inte möjligt att genomföra en *orsaksanalys* utifrån underlagen från en Luppundersökning. Underlaget erbjuder endast möjligheter att genomföra *sambandsanalyser*. Anledningen är att underlaget som är tillgängligt inte kan kopplas samman med någon eller några orsaker som förklarar varför målgruppen svarat på ett visst sätt på frågorna.

En orsaksanalys riskerar att leda till orimliga spekulationer som saknar grund. En så kallad *spekulativ orsaksanalys*. En spekulativ orsaksanalys utifrån Luppresultatet kan resultera i att felaktiga förslag på insatser eller åtgärder för målgruppen lämnas i rapporten. Ett exempel på en spekulativ orsaksanalys kan vara:

Otrygghet i skolan behöver inte orsakas av missförhållanden i skolan. Utan både otrygghet i skolan och huvudvärk kan orsakas av otrygghet i det egna hemmet.

En spekulativ orsaksanalys innebär att underlaget inte ger information om bakomliggande orsaker utan att den helt baserar sig på andra antaganden. En orsaksanalys som enbart baseras på en Luppundersökning ska undvikas.

För att kunna få en fördjupad förståelse, förslag på förklaringar eller liknande behöver en kompletterande *kvalitativ undersökning* göras. Det kan ske i fokusgrupper eller i intervjuer med unga. Med andra ord att de unga som fyllt i enkäten (eller unga i en relevant målgrupp) får möjlighet att resonera kring de resultat som ni får fram och ska tolka. Det kan finnas flera möjliga tolkningar kring ett statistiskt underlag och därför är det särskilt viktigt att involvera den målgrupp som berörs av resultaten samt unga med olika erfarenheter.

Steg 4: Slutsatser och rekommendationer

När resultatredovisningen och analyserna är sammanställda ska dessa ligga till grund för *slutsatser* och *rekommendationer*. I den här delen av processen handlar det om att försöka binda ihop de olika delarna av rapporten och era reflektioner.

Slutsatser

Rapporten ska avslutas med en slutsats och det är här ni har möjlighet att lyfta intressanta upptäckter från resultaten och analysen. Resultaten diskuteras ur ett vidare perspektiv i slutsatserna, detta utan att ny fakta presenteras då nya fakta endast presenteras i resultatredovisningen. Det är i slutsatserna rapportens ”röda tråd” knyts samman genom att uppfylla rapportens syfte. När du ska redogöra för dina slutsatser fundera på följande frågor:

- Vilka slutsatser kan dras av det underlag som finns?
- Vad betyder resultaten?

Rekommendationer

För att en Luppapport ska bli så användbar som möjligt för mottagarna bör varje rapport avslutas med *rekommendationer*. Ett alternativ är att utarbeta *förbättringsområden* där kommunerna med sin expertkunskap om sina förutsättningar och möjligheter själva kan vara delaktiga i att utarbeta konkreta åtgärdsförslag.

Oavsett om rapporten produceras internt eller externt är det av stor vikt att beslutsfattare får ta del av tankar och idéer som kan omsättas i konkret handling. Det är i rekommendationerna som kommunen eller regionen får tips och idéer

om hur de kan arbeta vidare med vad som kommit fram i rapporten. Det förslag som utformas kan användas för att väcka framtida frågor som kommunen eller regionen kan arbeta vidare med.

Använd följande frågor när rekommendationer ska utformas:

- Vad behöver undersökas?
- Hur kan det undersökas?
- Vilka förbättringsområden finns det?

Rekommendationerna som formuleras ska utgå från det underlag som presenterats i rapporten och ligga till grund för framtida politiska beslut att förbättra och utveckla det ungdomspolitiska arbetet i kommuner och regioner. En väl genomarbetad Luppapport som innehåller analyser och rekommendationer kan vara ett värdefullt underlag för beslutsfattare och bidra till en förståelse för ungas livssituation i kommunen och regionen.

Tänk på!

Om de rekommendationer som lämnas i en Luppapport är för generella riskerar de att upplevas som otydliga och svåra att genomföra. Är de för specifika riskerar de att inte ta hänsyn till kommunspecifika förutsättningar och villkor som rapportförfattaren kan sakna kunskap om. Här är det viktigt att det förs en dialog mellan rapportförfattaren och kommunen eller regionen.

Del 2: Vad bör en rapport innehålla?

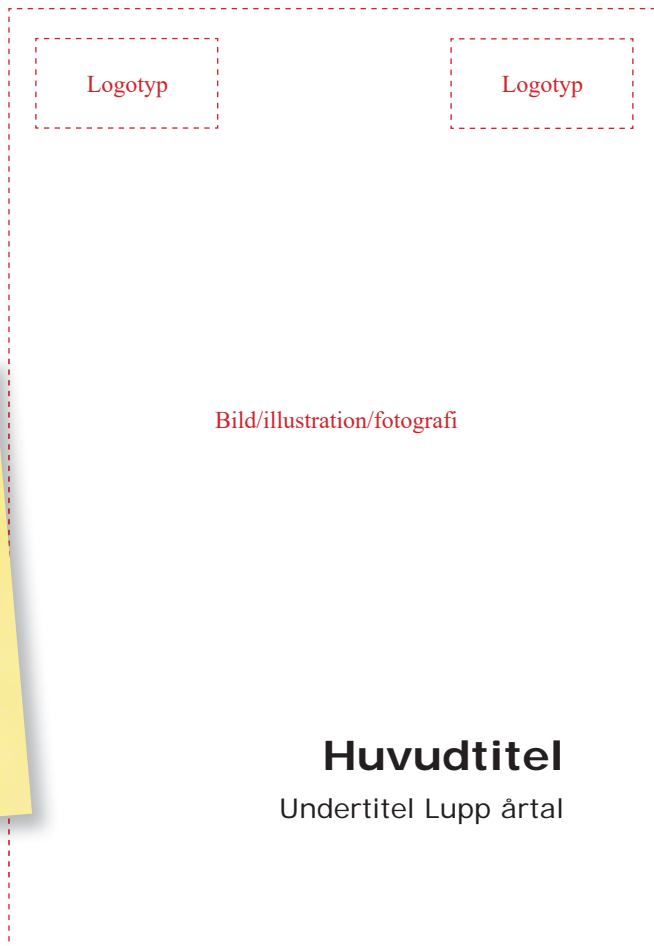
I det här avsnittet går vi igenom några grundläggande delar i en rapport. Det är moment som oftast genomförs sist i sammanställningen av rapporten när det huvudsakliga arbetet med analyserna är färdigt.

De delar som vi tar upp i det här avsnittet är:

- titelsida
- förord och slutord
- innehållsförteckning
- sammanfattning
- figur- och tabellförteckning
- kodnyckel (översikt över frågor som använts från enkäten)
- tabeller och figurer
- referenslista
- bilagor.

Tänk på!

En *huvudrapport* bör få med dessa delar för att underlätta för läsaren och för att skapa en struktur som kan följas. En *kortare målgruppsanpassad rapport* kan dock utformas på andra sätt för att underlätta för läsaren.

Omslagets olika element, inspireras av hur andra kommuner har gjort, se omslagen på s. 19.

Titelsida

Titelsidan ska ge läsaren snabb information om vad rapporten handlar om. Titeln ska förklara rapportens innehåll och bör inte vara svårtolkad. Rapportens titel kan delas upp i en huvudtitel och en undertitel. Huvudtiteln ska väcka läsarens intresse och nyfikenhet, medan undertiteln ska förklara rapportens innehåll.

Titelsidan ska även innehålla aktuell logga för kommunen eller/och regionen. Har kommunen eller regionen sin egen grafiska profil ska självklart den användas i första hand. Nedan följer exempel på hur en titelsida kan vara utformad.

Förord och slutord

I *förordet* kan ni berätta om varför ni gjort undersökningen och tacka alla som bidragit till rapporten. Förordet placeras direkt efter titelsidan. I förordet finns det även möjlighet för beslutsfattare eller politiker att uttrycka sig utifrån sin roll.

Precis som förord är *slutord* valfritt. Det kan vara en möjlighet för rapportförfattaren att lyfta fram sina personliga synpunkter. I slutordet är det möjligt att utifrån resultatet påbörja en diskussion, till exempel genom att ta med frågor som vuxit fram under rapportens arbetsprocess.

Sammanfattning

Inled gärna rapporten med en kortfattad sammanfattning som återger det huvudsakliga syftet så att läsaren snabbt kan få en uppfattning om innehållet. Det är lämpligt att syfte, tillvägagångssätt, resultat och slutsats presenteras kortfattat.

Sammanfattningen skrivs när rapporten är klar eftersom det då är möjligt att veta vad rapporten handlar om och på så sätt få med det som är intressant.

Kommuners egna Lupp-rapporter.

Innehållsförteckning

En innehållsförteckning återspeglar rapportens olika rubriknivåer på ett tydligt och överskådligt sätt. Innehållsförteckningar kan se olika ut, men oavsett utseende ska det vara enkelt för läsaren att orientera sig i rapporten. En innehållsförteckning kan skapas automatiskt i det ordbehandlingsprogram som används genom att använda rubriknivåerna i menyfältet.

Ett sätt att benämna avsnitten i rapporten är att ge underrubrikerna namn som sammanfattar det viktigaste eller något viktigt i det aktuella avsnittet. Alltså i stället för ge det namnet ”*Upplevd hälsa utifrån kön*” så kan det benämnas som ”*En större andel tjejer än killar har huvudvärk varje dag*”.

Innehåll	
Förord	3
Sammanfattning	4
1 Inledning	5
Bakgrund	8
Syfte	10
Disposition	11
2 Resultattolkning	12
Urval	12
Jämförelsegrunder	14
Avgränsningar	16
3 13–16 år/16–19 år/19–25 år	20
Du och din familj	20
Fritid	22
Skola	24
Politik och samhälle	26
Trygghet	28
Hälsa	30
Arbete och framtid	32
4 Slutsatser och rekommendationer	36
Skola och hälsa	36
Trygghet och hälsa	38
Skola och delaktighet	40
Referenser	42
Bilagor	44
Bilaga 1: Rubrik	46
Bilaga 2: Rubrik	48
Bilaga 3: Rubrik	50

Exempel på innehållsförteckning.

Figur- och tabellförteckning

Innehåller rapporten figurer eller tabeller kan ni göra en förteckning över dem. Förteckningen placeras till exempel efter innehållsförteckningen. Den kan skapas automatiskt i det ordbehandlingsprogram som används.

Figur- och tabellförteckning

Figurer

Figur 1	Uppgifter om datainsamling	s. 13
Figur 2a	Bortfallsanalys kön: Högstadiet	s. 14
Figur 2b	Bortfallsanalys kön: Gymnasiet	s. 16
Figur 3a	Bortfallsanalys skolnivå: Högstadiet	s. 18
Figur 3b	Bortfallsanalys skolnivå: Gymnasiet	s. 19
Figur 4	Fritidsutbud och fritidsbalans	s. 20
Figur 5a	Framtidsplaner	s. 22
Figur 5b	Kön och framtidsplaner	s. 23

Tabeller

Tabell 1	Medlemskap i olika typer av föreningar	s. 14
Tabell 2a	Trivsel i skolan: Högstadiet	s. 16
Tabell 2b	Trivsel i skolan: Gymnasiet	s. 18
Tabell 3a	Problem i skolan: Högstadiet	s. 19
Tabell 3b	Problem i skolan: Gymnasiet	s. 22
Tabell 4a	Stöd och service: Högstadiet	s. 28
Tabell 4b	Stöd och service: Gymnasiet	s. 30
Tabell 5	Kosthållning	s. 31

Exempel på figur- och tabellförteckning.

Kodnyckel

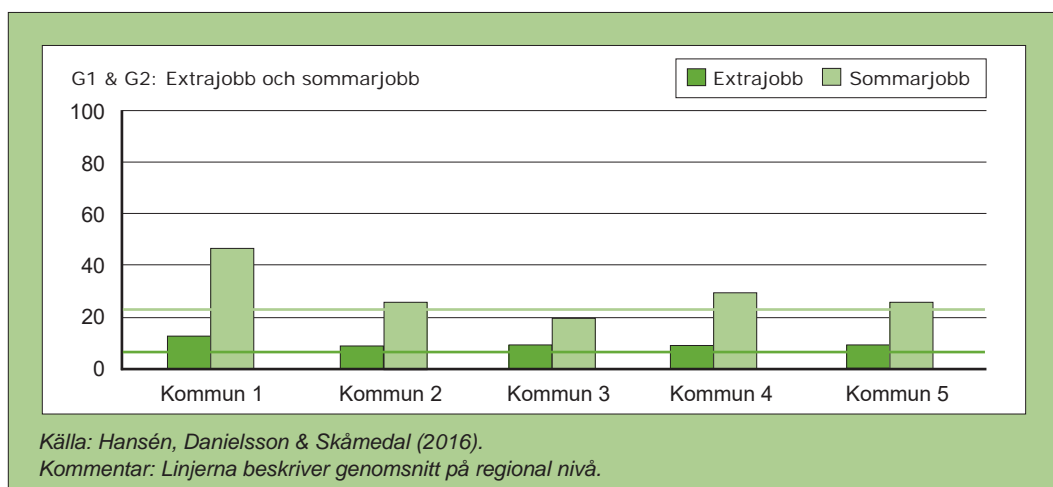
En rapport som baseras på en enkät, till exempel Lupp, kan innehålla en så kallad *kodnyckel*. En kodnyckel innebär att det är en förteckning över några speciellt utvalda frågor från Luppenkäten. Frågorna presenteras i sin helhet för att ge läsaren en överblick över frågornas ursprungliga formuleringar. En kodnyckel gör det även möjligt att använda förkortade formuleringar av frå-

gan, enkätfrågans nummer eller enbart begrepp i rapportens text, figurer och tabeller (figur 4).

Redovisar rapporten Luppundersökningar från flera år kan formuleringen på frågorna ha ändrats. När ni skapar en kodnyckel ska ni använda formuleringen på frågorna i den senaste versionen av Luppenkäten. Spara enkäterna från varje år så är det lättare att gå tillbaka och se vilka frågor som använts respektive år.

Tabell 1. Kodnyckel till utvalda frågor som presenteras i rapporten

Kod	Enkätfråga
A3	Vad stämmer in på dig?
A6	Var är du och dina föräldrar födda?
A10	Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om följande:
B1	Hur mycket tycker du det finns att göra på din fritid?
B4	När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?
D4	Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?
D4d	Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?
E2	Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?
F2	Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
G1	Har du något extrajobb just nu?
G2	Hade du ett sommarjobb i somras?
H1	Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan/gymnasiet?
H7	Hur ser du på framtiden?

Figur 1. Extrajobb och sommarjobb i jämförelse med andra kommuner i regionen, 13–16 år, 2016. Procent.

Tabeller och figurer

Enkla och tydliga tabeller och figurer är oftast det bästa. För att underlätta jämförelser ska tabeller och figurer ställas upp så att de är lätta att tolka och förstå. Det hjälper både när analyserna ska genomföras och vid läsning av rapporten. De ska innehålla information om vilken fråga det rör sig om, vilka jämförelser som görs och hur svaren fördelar sig mellan de olika alternativen.

Tips!

Läs mer om könsuppdelad statistik i SCB:s *Könsuppdelad statistik – Ett nödvändigt medel för jämställdhetsanalys (2004)*.

Fundera på följande frågor när en tabell eller ett diagram ska utformas:

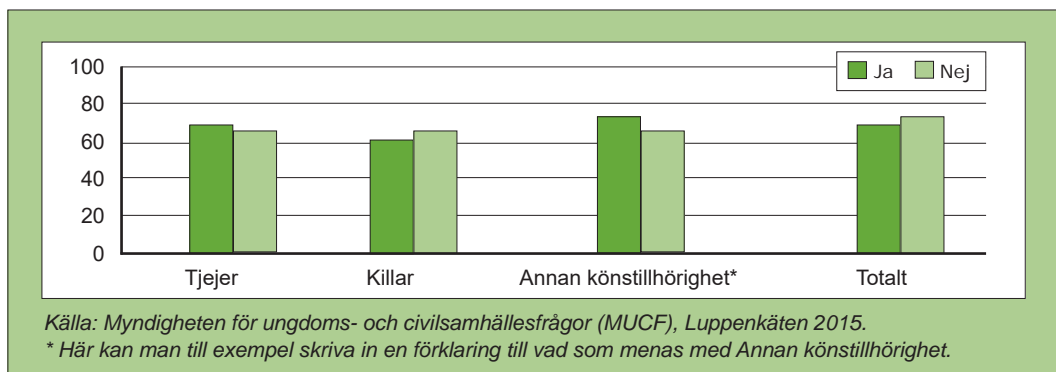
- Vad är syftet med att visa resultatet i en tabell eller figur?
- Hur kan resultatet visas på ett bra sätt i en tabell eller figur?
- Vad ska tabellen eller figuren visa?
- Vilken information behöver läsaren för att förstå?

Statistiken i en Lupp rapport bör redovisas med *könstillhörighet* som utgångspunkt. Det innebär att alla figurer och tabeller ska visualiseras med variabeln *könstillhörighet* så långt det är möjligt.

H7. Hur ser du på framtiden? 16–19 år, 2015. Procent

	Tjejer	Killar	Annan könstillhörighet	Totalt
Mycket positivt	38	44	25	41
Ganska positivt	54	47	45	51
Ganska negativt	6	6	12	6
Mycket negativt	2	3	18	2
Totalt	100	100	100	100
N (antal)	4 738	4 869	122	9 729

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Luppenkäten 2015.
Kommentar: Här kan man till exempel skriva in ett förtydligande om det behövs.

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), Luppenkäten 2015.

* Här kan man till exempel skriva in en förklaring till vad som menas med Annan könstillhörighet.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun? 13–16 år, 2015. Procent.

Referenslista

I referenslistan ska alla källor, till exempel böcker, artiklar, dokument och elektroniska källor, som använts i rapporten finnas med. Syftet med en referenslista är att det ska vara lätt, för såväl den som skrivit rapporten som för andra, att hitta de källor som använts. Det ger andra möjlighet att fördjupa sig i något de finner intressant i rapporten samtidigt som det minskar risken för att plagiat uppstår.

Det är viktigt att vara tydlig med referenserna. Skriv listan i bokstavsordning, följt av årtal och titel. All information som behövs för att kunna identifiera referensen ska finnas med.

Tänk på!

Hur en referenslista utformas hänger ihop med vilket system för referenser som används i texten.

Bilagor

Bilagor i en Lupp rapport kan till exempel vara

- enkäten för respektive målgrupp i sin helhet
- tabeller eller figurer som visuellt är med i rapporten
- tabeller med data som enbart nämns i texten i rapporten.

Bilagor gör det möjligt att välja vilket visuellt verktyg som föredras (tabell eller figur) i rapporten. Finns det mer än en bilaga, var noggrann med att numrera bilagorna korrekt och tydligt. Numrering av bilagor ökar användarvänligheten, tillgängligheten och synliggörandet av dem i rapportens resultatredovisning och analys.

Referenser

Agahi, N., Lennartsson, C., Österman, J. & Wänell, S. (2010). Sociala relationer, socialt deltagande och hälsa bland äldre personer. *Socialmedicinsk tidskrift*, 87(3), 175.

Berkman, L.F., Glass, T., Brissette, I., & Seeman, T.E. (2000). From social integration to health: Durkheim in the new millennium. *Social Science and Medicine* 51(6): 843–857.

Cubbin, C., Egerter, S., Braveman, P. & Pedregon, V. (2008). Where we live matters for our health: Neighborhoods and health.

Dahlgren, G. & Whitehead, M. (1992). Policies and strategies to promote equity in health. Copenhagen: Regional Office for Europe. World Health Organization.

Edin, P.A. (1989). Unemployment duration and competing risks: evidence from Sweden. *The Scandinavian Journal of Economics*, 639–653.

Folkhälsomyndigheten (2014). *Folkhälsan i Sverige*. Stockholm: Folkhälsomyndigheten.

Harrell, J.P., Merritt, M.M. & Kalu, J. (1998). Racism, stress, and disease. *African American mental health*, 247–280.

Exempel på referenslista.

Bilagor

Bilaga 1: Tabeller årskurs 8

Bilaga 2: Tabeller årskurs 2

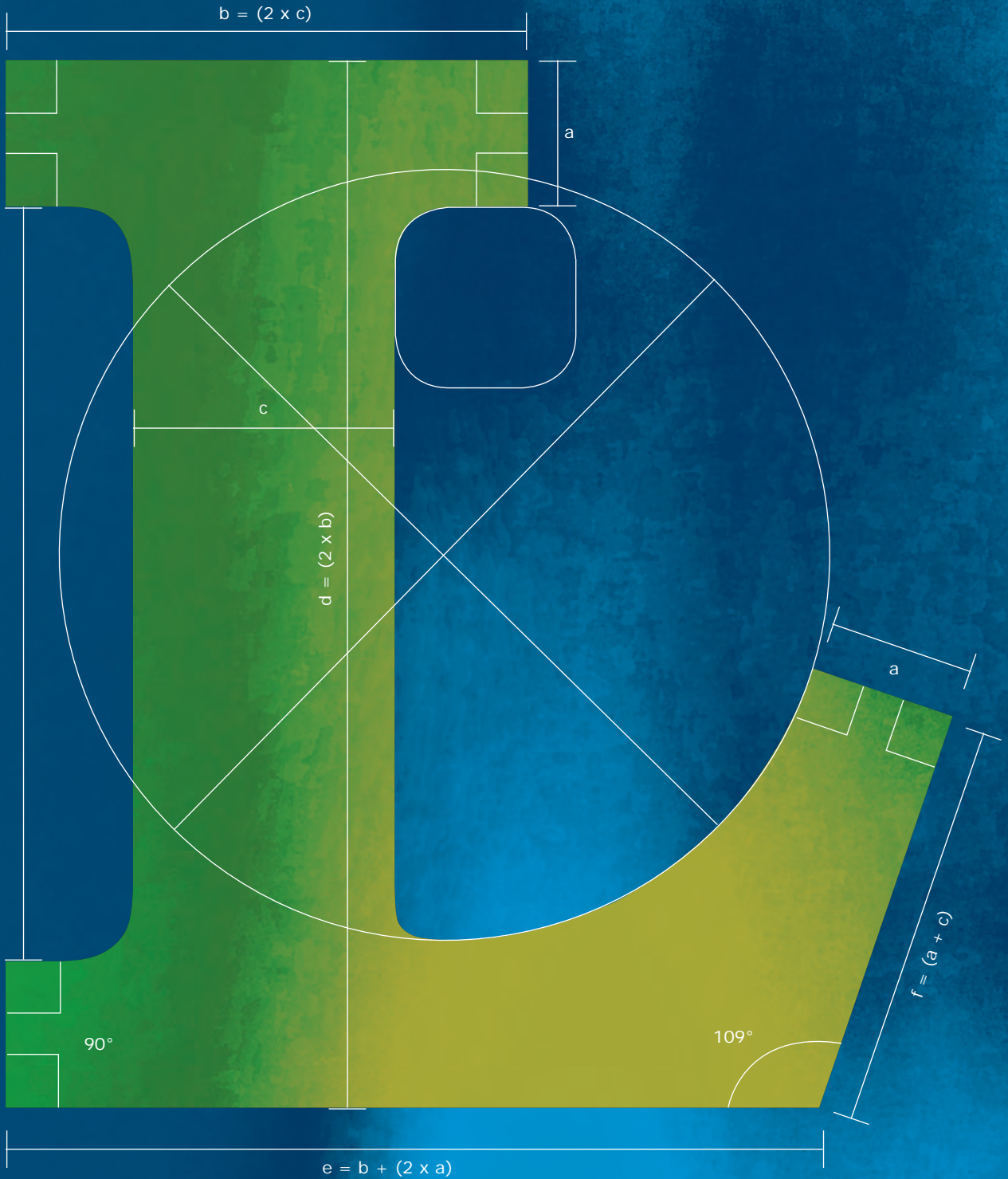
Bilaga 3: Tabeller unga vuxna 19–25 år

Bilaga 4: Enkät Unga 13–16 år

Bilaga 5: Enkät Unga 16–19 år

Bilaga 6: Enkät Unga vuxna 19–25 år

Exempel på lista för bilagor.

Del 3. Hur arbetar ni kunskapsbaserat med ett ungdomsperspektiv?

Unga mellan 13 och 25 år består av en mångfald individer som är olika utifrån kön, könsidentitet, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsvariation, socioekonomisk bakgrund med mera.

I praktiken innebär ett ungdomsperspektiv att sätta sig in i hur unga tänker om och påverkas av beslut och initiativ, och om att analysera hur unga med olika förutsättningar och levnadsvillkor påverkas, och att agera utifrån detta.

Ungdomsenkäten Lupp är ett verktyg för att arbeta kunskapsbaserat med ett ungdomsperspektiv. Om enkäten används på rätt sätt kan den ge kunskap om ungas livssituation lokalt utifrån ungas egna röster. Enkäten är skapad för att ge ett brett underlag som ska kunna användas för att fördjupa sig ytterligare. Den bör med andra ord användas som ett verktyg av flera i det lokala utvecklingsarbetet.

I det här avsnittet presenteras flera andra arbetssätt och verktyg som kan användas i samband med att Lupp genomförs.

Kompletterande rapporter och underlag

Ett mål med att skriva Lupp-rapporter är att skapa underlag som kan användas. Helst ska underlaget kunna användas av olika målgrupper och på olika sätt beroende på situation och behov.

I den här handledningen beskriver vi i huvudsak hur ni kan utforma en fördjupad huvudrapport. Det vill säga den Lupp-rapport som blir ert huvudsakliga underlag och er redovisning. En huvudrapport kan med fördel vara en utgångspunkt för att skapa kompletterande rapporter och

underlag som anpassas för respektive mottagargrupp och behov. Dessa rapporter kan exempelvis baseras på delar av resultaten, ett tematiskt område eller ett specifikt resultat. Genom att anpassa och göra dem tillgängliga för den tilltänkta mottagargruppen ökar möjligheterna för mottagarna att förstå hur de kan använda sig av de Luppresultat som kommit fram.

Exempelvis kan kompletterande rapporter eller underlag utformas för

- de unga som fyllt i Luppenkäten
- förvaltningar och nämnder
- verksamheter som på olika sätt berörs av enkäten.

Tips!

I handboken *För och med unga* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2016) kan ni läsa mer om hur ett ungdomsperspektiv kan integreras i verksamheten.

Dialog med unga

En enkät är ett sätt att fånga tendenser, strömningar och de stora penseldragen. Den ger dock inte alla svar. Vi rekommenderar därför att diskutera delar av resultaten med unga själva. På så sätt kan man få mer kunskap, inte bara om vad siffrorna betyder eller beror på, utan också om vad som är vägen framåt. Det är särskilt viktigt att de unga som deltagit i enkäten får återkoppling om vad som blev resultatet och om hur arbetet framåt ser ut. Unga är en resurs och bör göras delaktiga i alla delar av processen.

Unga direkt

En metod som utvecklats av Barnombudsmanen är *Unga direkt*. Metoden ska inspirera och stödja alla som arbetar med barn och unga att lyssna på vad de unga själva tycker i olika frågor. Den bärande tanken är att unga är experter på sin egen situation och utifrån denna kan dela med sig av erfarenheter och åsikter. Genom att arbeta med Unga direkt får ni kunskap, informa-

tion, idéer och synpunkter från barn och unga. Ni får ett värdefullt tillskott till den fråga eller utredning ni arbetar med. Beslutsunderlaget breddas, vilket gör att besluten kan bli bättre underbyggda och av högre kvalitet.

Alla myndigheter, kommuner, landsting och regioner har verksamheter där unga berörs av beslut som fattas. Utgångspunkten är att ungas erfarenheter, kunskap och idéer ska tas tillvara i beslutsprocesserna. Kärnan i Unga direkt är att på allvar lyssna till vad barn och unga har att säga utan att påverka dem.

Man kan använda sig av Unga direkt utan att ha genomfört en enkät (med Lupp eller något annat verktyg), men kombinationen av att först göra en bred kunskapsinsamling som sedan ligger till grund för personliga samtal med unga är ett bra sätt att koppla ungas erfarenheter och tankar till de politiska processerna.

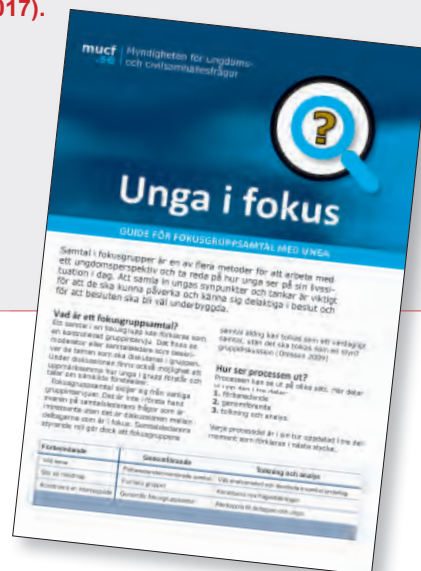
Tänk på!

En kommun har ofta ett eller flera olika forum för unga som vill engagera sig. Använd gärna de befintliga forum som finns för en dialog om Luppenkätens resultat och för att få fram exempel på vad kommunen kan göra inom de olika förbättringsområden som lyfts fram. Exempel på olika forum:

- ungdomsråd
- klassråd
- unga kommunutvecklare
- organisationer som drivs av och för unga.

Tips!

MUCF har tagit fram en förenklad version av Unga direkt som kan användas vid fördjupade samtal med unga – *Unga i fokus* (2017).

Nationell kunskap om unga

Luppenkäten är till stor del utformad för att vara en brukarenkät som ger en övergripande bild av hur unga har det. Den lokala kunskap som byggs upp genom Lupp kan i flera fall behöva relateras till den nationella kunskap och forskning som finns om

ungas livsvillkor. Detta skapar en mer gedigen grund för de resonemang och analyser som en Lupp rapport tar upp.

Här nedan kommer förslag på olika källor till nationell kunskap om ungas levnadsvillkor som kan användas:

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)

Fokuserien – djupare analys av ett område

De årliga Fokusrapporterna som MUCF tar fram har alltid ett visst tema med utgångspunkt i ungdomspolitikens huvudområden. Det finns exempelvis fördjupningar inom områdena:

- etablering, arbete och boende
- inflytande och representation
- fritid och organisering
- ungas sexuella och reproduktiva rättigheter
- unga med funktionsnedsättning
- unga och jämställdhet.

www.mucf.se

Unga med attityd – MUCF:s attityd- och värderingsstudie

I MUCF:s attityd- och värderingsstudier analyserar vi ungas attityder och värderingar inom de flesta områden som ingår i ungdomspolitikerna: arbete, hälsa, utbildning, inflytande och fritid. Syftet med undersökningen är att få ökad kunskap om ungas syn på sina levnadsvillkor. Den första rapporten i serien kom 1993.

Till skillnad från i många andra studier så undersöks även vuxnas attityder i denna undersökning. De två olika åldersgrupperna gör det möjligt att göra jämförelser mellan generationer och inom ungdomsgruppen.

www.mucf.se

Ungidag.se – statistik om ungas livsvillkor

I webbportalen ungidag.se hittar ni den senaste statistiken om unga från tolv myndigheter och Riksidrottsförbundet.

Ungidag.se visar hur unga har det inom en rad områden och åt vilket håll utvecklingen går. Du kan till exempel få reda på hur levnadsvillkoren för unga skiljer sig åt utifrån om en är tjej eller kille, om en är född utomlands eller i Sverige eller var i landet en bor.

www.ungidag.se

Kunskap från andra aktörer

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har förutom dialogstödet Unga direkt även databasen Max18 som samlar statistik om barns och ungas levnadsförhållanden i Sverige. Statistiken delas upp på sex områden som utår från innehållet i barnkonventionen: ekonomi, hälsa, utbildning, trygghet, delaktighet samt stöd och skydd.

www.barnombudsmannen.se

Kolada – Nyckeltal för kommuner och landsting

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) kan du följa kommunernas och landstingens verksamheter från år till år. Med över 3 000 nyckeltal får du underlag för analyser och jämförelser. I Kolada ger SKL en samlad ingång till nyckeltal om resurser, volymer och kvalitet i kommunernas och landstingens alla verksamheter.

www.kolada.se

Det nordiska samarbetet om barn och unga

Det nordiska samarbetet omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland. Det formaliserade samarbetet mellan de nordiska länderna är bland de mest omfattande regionala samarbetena i världen.

Här hittar du fakta och statistik om Norden och de nordiska länderna:

www.norden.org/sv/tema/det-nordiska-samarbetet-om-barn-och-unga

Referenser

Hansén, C., Danielsson A. & Skåmedal, J. (2016). *Låt siffrorna tala! Lupp 2015 – Ungas livssituation i Kalmar län och Eksjö kommun*. Linnéuniversitetet Kalmar Växjö.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015a). *Lupp på allas läpp – Lupp 2010–2013*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Stockholm.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2016). *För och med unga – handbok om att integrera ett ungdomsperspektiv i verksamheten*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Stockholm.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2017). *Unga i fokus*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Stockholm.

SCB (2004). *Könsuppdelad statistik. Ett nödvändigt medel för jämställdhetsanalys*. CBM 2004:1. SCB-Tryck, Örebro. Statistiska Centralbyrån (SCB): Stockholm.

Wägman, T. (2011). *Lupp 2011 – ”Lyssna på ungdomarna. Gör inte bara undersökningen, utan gå ut och prata med oss!”*. Linnéuniversitetet Kalmar Växjö.

Elektroniska källor

www.barnombudsmannen.se.

www.kolada.se

www.muuf.se

www.norden.org

www.ungidag.se

Övriga källor

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015b). *Lupp Sammanslaget resultat för årets genomförda enkäter – Unga 13–16 år*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2015c). *Lupp Sammanslaget resultat för årets genomförda enkäter – Unga 16–19 år*. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

© Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2017

ISBN 978-91-88455-35-2

projektledare **Henrik Karlsson**
textredigering **Ingrid Bohlin**
grafisk form **Christián Serrano**
tryck **DanagårdLiTHO AB**

distribution **MUCF**
Box 17801, 118 94 Stockholm
tfn **08-566 219 00**
e-post: **info@mucf.se**
webbplats: **www.mucf.se**